

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ

1638/2005 ΑΠ (379906)

(Α΄ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ)

Πολιτική δικονομία. Ανάκληση μή οριστικής απόφασης με την οποία διατάσσεται ένα μέτρο, η εκτέλεση του οποίου είναι μάταιη και προκαλεί άσκοπη καθυστέρηση ικανοποίησης του δικαιώματος του δανειστή. Η αίτηση για ανάκληση παραδεκτά προβάλλεται και με την κλήση για κατ' ουσίαν συζήτηση της υπόθεσης. Περί κλήρου αγωγή. Αξίωση του κληρονόμου κατά του νομέα της κληρονομίας για εκείριση καταλόγου με τα στοιχεία της κληρονομίας και για παροχή πληροφοριών για την κατάσταση της κληρονομίας. Οι αξιώσεις αυτές μπορούν να ασκηθούν μαζί με την περί κλήρου αγωγή, είτε αυτοτελώς περιν απ' αυτήν. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αρ. 18/2004 απόφασης Εφετείου Ναυπλίου.

Αριθμός 1638/2005

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Δ΄ Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Αθανάσιο Κρητικό, Αντιπρόεδρο, Γεώργιο Βούλγαρη, Δημήτριο Κυριτσάκη, Αχιλλέα Νταφούλη και Ανδρέα Μαρκάκη, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 21 Οκτωβρίου 2005, με την παρουσία και της Γραμματέως Μάρθας Ψαραύτη, για να δικάσει μεταξύ:

Του αναιρεσείοντος: ..... , κατοίκου Καλαμάτας, ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τους πληρεξούσιους δικηγόρους του Νικόλαο Σκορίνη, Θεόδωρο Λύτρα και Ιωάννη Βρέλλο.

Της αναιρεσίβλητης: ..... , κατοίκου Καλαμάτας, η οποία δεν παραστάθηκε.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με τις δύο και από 13 Νοεμβρίου 1998 αγωγές της ήδη αναιρεσίβλητης, που κατατέθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Καλαμάτας. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 120/2001 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 18/2004 οριστική του Εφετείου Ναυπλίου. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί ο αναιρεσείων με την από 12 Ιουλίου 2004 αίτησή του.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, παραστάθηκε μόνον ο αναιρεσείων, όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης Αχιλλέας Νταφούλης, ανάγνωσε την από 5 Οκτωβρίου 2005 έκθεσή του, με την οποία εισηγήθηκε την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης. Οι πληρεξούσιοι του αναιρεσείοντος ζήτησαν την παραδοχή της αίτησης και την καταδίκη του αντίδικου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Ι. Από την προσκομιζόμενη και επικαλούμενη 11925/3.11.2004 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας Καλαμάτας Χριστίνας Κουντούρη αποδεικνύεται, ότι ακριβές αντίγραφο της κρινόμενης αίτησης αναίρεσης, με πράξη ορισμού δικασίμου και κλήση για τη σημερινή δικάσιμο, επιδόθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα στην αναιρεσίβλητη, η οποία δεν εμφανίστηκε στο ακροατήριο και δεν παραστάθηκε, όταν η υπόθεση εκφωνήθηκε με τη σειρά της από το οικείο πινάκιο.

Συνεπώς η συζήτηση πρέπει να προχωρήσει σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι (άρθρο 576 παρ. 2 ΚΠολΔ).

II. Κατά το άρθρο 309 εδ. Β` ΚΠολΔικ, οι μη οριστικές αποφάσεις, ανάμεσα στις οποίες είναι και εκείνες που κηρύσσουν απαράδεκτη τη συζήτηση, μπορούν είτε αυτεπαγγέλτως, είτε με πρόταση κάποιου διαδίκου που υποβάλλεται μόνο στη διάρκεια της συζήτησης της υπόθεσης και όχι αυτοτελώς, να ανακληθούν σε κάθε στάση της δίκης από το δικαστήριο που τις εξέδωσε εωσότου εκδοθεί οριστική απόφαση. Κατ` ορθή ερμηνεία της διάταξης αυτής, πρέπει να θεωρηθεί, ότι δεν ισχύει ο περιορισμός της αυτοτελούς ανάκλησης στις περιπτώσεις εκείνες που διατάχθηκε ένα μέτρο, η εκτέλεση του οποίου είναι ανέφικτη ή τάχθηκε ένα εμπόδιο στη ροή της διαδικασίας, η αναμονή για την άρση του οποίου, προκειμένου να εξακολουθήσει και ολοκληρωθεί η διαδικασία, είναι μάταιη και προκαλεί άσκοπη επιβράδυνση αυτής και καθυστέρηση ικανοποίησης του δικαιώματος του δανειστή. Γι` αυτό στις παραπάνω περιπτώσεις, η αίτηση ανάκλησης μη οριστικής απόφασης μπορεί να υποβληθεί παραδεκτώς και με την κλήση για κατ` ουσία συζήτηση της υπόθεσης, η εισαγωγή της οποίας με τον τρόπο αυτό δημιουργεί στάση δίκης. Συνακόλουθα, στην προκειμένη περίπτωση που το πρωτοβάθμιο Πολυμελές Πρωτοδικείο Καλαμάτας με την 120/2001 απόφασή του, ύστερα από σχετικό αίτημα με κλήση προς περαιτέρω συζήτησης της υπόθεσης, ανακάλεσε την προηγούμενη 20/2000 μη οριστική απόφασή του, με την οποία είχε ανασταλεί (αναβληθεί), σύμφωνα με το άρθρο 249 ΚΠολΔικ, η πρόσδος της δίκης που ανοίχθηκε με τις από 13-11-1998 δυο όμοιες αγωγές της αναιρεσίβλητης κατά του αναιρεσιόντος, για να υποχρεωθεί ο τελευταίος να δώσει στην πρώτη πληροφορίες για την κατάσταση της κληρονομίας των γονέων τους ..... και την τύχη των επιμέρους στοιχείων των κληρονομιών περιουσιών με κατάλογο των κληρονομιών αντικειμένων και των δυο κληρονομιών, μέχρι την τελεσίδικη περάτωση της δίκης που ανοίχτηκε με την από 16-2-1999 άλλη αγωγή περί κλήρου της ίδιας αναιρεσίβλητης κατά του αυτού αναιρεσιόντος, το δε εφετείο που απέρριψε αντίθετο λόγο έφεσης του αναιρεσιόντος ως αβάσιμο, δεν παρέλειψε παρά το νόμο να κηρύξει απαράδεκτο (την αίτηση της αναιρεσίβλητης για ανάκληση), ο δε αντίθετος πρώτος λόγος αναίρεσης από το άρθρο 559 εδ. 14 ΚΠολΔικ πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

III. Κατά το άρθρο 1880 ΑΚ, ο νομέας της κληρονομίας έχει υποχρέωση να δώσει στον κληρονόμο πληροφορίες για την κατάσταση της κληρονομίας, καθώς και για την τύχη των αντικειμένων της. Την ίδια υποχρέωση έχει και: 1. όποιος, χωρίς να είναι νομέας της κληρονομίας, παίρνει απ` αυτήν ένα πράγμα στη νομή του πριν καταλάβει τη νομή ο κληρονόμος. 2. όποιος από το θάνατο του κληρονομούμενου βρισκόταν μ` αυτό σε οικιακή κοινωνία. Με τη διάταξη αυτή ο νομοθέτης διευκολύνει τον κληρονόμο, ο οποίος σκοπεύοντας να ασκήσει την περί κλήρου αγωγή, συχνά βρίσκεται σε αδυναμία να γνωρίζει με ακρίβεια και πληρότητα, είτε το συγκεκριμένο περιεχόμενο της κληρονομίας, είτε την παρούσα κατάσταση των στοιχείων που τη συνθέτουν. Γι` αυτό συνοδεύεται η περί κλήρου κύρια αξίωση με δυο αντίστοιχες παρεπόμενες αξιώσεις και συγκεκριμένα αυτή για εγχείριση καταλόγου με στοιχεία της κληρονομίας (ΑΚ 304) και εκείνη για παροχή πληροφοριών για την κατάσταση της κληρονομίας και την τύχη των αντικειμένων της. Οι παρεπόμενες αυτές αξιώσεις, που έχει μόνον ο κληρονόμος κατά του νομέα της κληρονομίας με την τεχνική του όρου έννοια (ΑΚ 1871), δηλαδή αυτού που κατέλαβε ..... τα κληρονομαία και αντιποιείται το κληρονομικό δικαίωμα, μπορούν να ασκηθούν είτε μαζί με την περί κλήρου αγωγή, είτε και αυτοτελώς, πριν απ` αυτή στο δικαστήριο της κληρονομίας. Εξάλλου, κατά το άρθρο 216 παρ. 1 ΚΠολΔικ, η αγωγή, εκτός από τα στοιχεία που ορίζονται στα άρθρα 118 ή 117, πρέπει να περιέχει α) σαφή έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την άσκησή της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου, β) ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς και γ) ορισμένο αίτημα.

Στην προκειμένη περίπτωση, η αναιρεσίβλητη (ενάγουσα) με την πρώτη αγωγή της (αριθ. κατ. 416/30-11-98), όπως απ` αυτή προκύπτει ισχυρίστηκε τα εξής: Στις 19-9-1982 πέθανε στην Καλαμάτα ο ..... , πατέρας της ίδιας και του αναιρεσιόντος - εναγομένου. Κατέλιπε πλησιέστερους συγγενείς τα διάδικα παιδιά του και τη σύζυγό του ..... . Με την από 26-11-1975 ιδιόγραφη διαθήκη του που δημοσιεύτηκε νόμιμα εγκατέστησε ως κληρονόμους τον αναιρεσιόντα στην ψιλή κυριότητα της κληρονομαίας περιουσίας, τη σύζυγό του ..... στην επικαρπία ολόκληρης της περιουσίας του και την ίδια στα όσα της έδωσε και όσα θα της έδινε μέχρι το θάνατό του. **Ο αναιρεσιών με το θάνατο του πατέρα τους κατέλαβε αυθαίρετα τη νομή ολόκληρης της κληρονομίας με διάνοια μοναδικού και**

αποκλειστικού κληρονόμου, που διατηρεί μέχρι σήμερα. Η ίδια ως νόμιμη μεριδούχος του πατέρα της έχει αποδεχτεί την κληρονομία του κατά το ποσοστό της νόμιμης μοίρας, εδώ κατά τα 3/16. Οι εν ζωή παροχές που έλαβε υπολείπονται καταφανώς από την αξία της νόμιμης μοίρας της με βάση τη γνωστή σ' αυτή κληρονομία του πατέρα της. Για την άσκηση των δικαιωμάτων της, ο ακριβής προσδιορισμός της κληρονομικής μερίδας της κατά το άρθρο 1834 ΑΚ εξαρτάται από την αξία της κληρονομίας, που υπολογίζεται από την αξία των κατιδίων στοιχείων της, τα οποία δεν γνωρίζει. Ο αναιρεσείων παρά τις οχλήσεις της αρνείται να της τα κάνει γνωστά, άρα συντρέχουν οι προϋποθέσεις (άρθρα 1880 και 304 ΑΚ) για παροχή πληροφοριών. Με βάση αυτά ζήτησε να υποχρεωθεί ο εναγόμενος, να της παράσχει πληροφορίες για την κατάσταση τη πιο πάνω κληρονομίας, καθώς και για την τύχη των αντικειμένων της, επίσης να της εγχειρίσει κατάλογο στοιχείων της κληρονομίας αυτής με απειλή χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης. Με τη δεύτερη όμοια αγωγή της (αριθ. κατ. 415/30-11-1998), όπως απ' αυτή προκύπτει, η ίδια αναιρεσίβλητη (ενάγουσα) ισχυρίστηκε τα ακόλουθα: Στις 29-12-1985 πέθανε στην Αθήνα η μητέρα τους ....., κάτοικος εν ζωή ....., χωρίς διαθήκη.

Πλησιέστεροι συγγενείς της είναι τα δυο διάδικα τώρα παιδιά της. Έτσι η κληρονομία περιήλθε σε κάθε παιδί της κατά το 1/2 εξ αδιαιρέτου. Ο αναιρεσείων με το θάνατο της μητέρας τους κατέλαβε αυθαίρετα τη νομή όλης της κληρονομίας με διάνοια μοναδικού και αποκλειστικού κληρονόμου, που διατηρεί μέχρι σήμερα.

Έχει αποδεχθεί την κληρονομία κατά το 1/2 της μητέρας της ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος, αλλά δεν γνωρίζει την κατάσταση της κληρονομίας και των αντικειμένων της. **Ο εναγόμενος παρά τις οχλήσεις της αρνείται να της γνωρίσει την κατάσταση αυτή.** Με τα δεδομένα αυτά, διότι συνέτρεξαν οι ίδιες προϋποθέσεις των άρθρων 1880 και 304 ΑΚ, ζήτησε να υποχρεωθεί ο αναιρεσείων, να της παράσχει τις πληροφορίες για την κατάσταση της πιο πάνω κληρονομίας και την τύχη των αντικειμένων της, καθώς και να της εγχειρίσει κατάλογο των στοιχείων της κληρονομίας αυτής, με απειλή χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης. **Σύμφωνα με αυτά οι δύο αυτές αγωγές είναι σαφείς και ορισμένες, γιατί περιέχουν όλα τα αναγκαία από τις παραπάνω διατάξεις πραγματικά περιστατικά για τη θεμελίωσή τους. Δεν πάσχουν από ποιοτική αοριστία, όπως αβάσιμα υποστηρίζει ο αναιρεσείων. Τα ίδια δέχτηκε η προσβαλλόμενη απόφαση και απέρριψε σχετικό αντίθετο λόγο έφεσης του αναιρεσείοντος κατά της πρωτόδικης απόφασης, που έκρινε όμοια. Συνεπώς ο δεύτερος και τελευταίος λόγος αναίρεσης, που υποστηρίζει τα αντίθετα δηλαδή ότι τάχα με την πιο πάνω κρίση του το εφετείο υπέπεσε στην πλημμέλεια από το εδάφιο 14 του άρθρου 559 ΚΠολΔικ, γιατί στα δικόγραφα δεν αναφέρονται περιστατικά νομιμοποίησης (ενεργητικής και παθητικής) των διαδίκων, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.**

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 12.7.2004 αίτηση του ....., για αναίρεση της 18/2004 απόφασης του Εφετείου Ναυπλίου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 9 Νοεμβρίου 2005.

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στις 18 Νοεμβρίου 2005.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ